

Přílohy ke školnímu vzdělávacímu programu
pro předškolní vzdělávání
na školní rok 2025-2026

***„Všechno, co potřebuji umět a znát,
se naučím v přírodě“***

Přílohy ke ŠVP PV

- 1. Školní plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty /EVVO/*
- 2. Adaptační program*
- 3. Prevence a výchova k ochraně osobních údajů*
- 4. Minimální preventivní program mateřské školy*
- 5. Preventivní program-školní neúspěšnost*

Příloha č. 1 k ŠVP PV „Všechno, co potřebuji umět a znát se naučím v přírodě“

Č.j.:101/2025/MŠ-I

Školní plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty /EVVO/

Naším záměrem je položit základy elementárního povědomí o okolním světě a jeho dění, seznamovat děti s místem, kde žijí a navštěvují MŠ prostřednictvím vycházek, exkurzí a návštěv významných míst v obci a okolí. Umožníme dětem spolupodílet se na vytváření zdravého a krásného životního prostředí jejich zapojením do úklidových prací, zkrášlováním školní zahrady a výzdobou MŠ. Cílem je rozvíjet estetické vnímání přírody a citlivý vztah k ní. Budeme využívat tématu přírody ve tvořivé práci s přírodním materiálem. Téma přírody a její ochrany bude prolínat každodenními plánovanými aktivitami a všemi vzdělávacími oblastmi.

Budeme upřednostňovat učení prožitkem - smyslové hry všeho druhu, pokusy, ověřování, pocitové hry, pohybové hry, školní projekty, exkurze, tematické dny, rodinné prožitkové aktivity aj.

Naší snahou je přenést vzdělávání dětí do terénu - využít školní a zámeckou zahradu, blízkou bažantnici a lužní les. Pro naplnění tohoto záměru využíváme domek na školní zahradě pro práci s přírodním materiálem a polytechnické vzdělávání.

Pedagogičtí pracovníci se zaměřují na zvyšování povědomí o environmentální výchově studiem odborné literatury, zúčastní se kurzů a seminářů, své zkušenosti si vyměňují na pedagogických radách. Pedagogická knihovna je průběžně doplňována o odbornou literaturu a jednotlivé třídy vybavovány potřebnými pomůckami k EVVO.

Dlouhodobým záměrem je vybudování vyvýšených záhonů pro pěstování bylinek.

Dlouhodobým cílem a přáním je postavit na zahradě školy venkovní učebnu /pergolu/.

Třídy jsou vybaveny nádobami na třídění odpadu, děti jsou motivovány k jejich využívání.

S přípravnou třídou ZŠ Postoloprty společně připravujeme EVVO projekty. Již několik let jsme zapojeni do celostátní sítě „Mrkvička“, zaměřené na environmentální vzdělávání dětí mateřských škol.

Cíle environmentálního vzdělávání budou naplňovány především prostřednictvím projektových dnů s náměty vztahujícími se k jednotlivým měsícům a ročním obdobím.

Plán projektových dnů

Uspávání zahrady /říjen/

Nadílka pro zvířátka /prosinec/

Země věčného ledu /leden/

Vítání jara /březen/

Stromy a lidé /duben/

Poznáváme náš kraj /květen/

Cílem projektového vyučování není předání velkého množství poznatků v co nejkratším čase, nýbrž rovnoměrné formování osobnosti dítěte ve všech jejích rovinách. Chce vést děti k samostatnosti, aktivitě a tvořivosti, a proto staví na principu svobodné volby a maximálním spojení školy se životem. Projektová výuka však rozvíjí nejen obecné dovednosti a kompetence, ale vede i k osvojování specifických odborných dovedností a vědomostí. Ty jsou však včleněny do smysluplného kontextu, je jich třeba pro splnění konkrétního úkolu.

Na začátku projektového vyučování by měl učitel určit, jakých cílů chce projektem dosáhnout. Cíle můžeme definovat v několika rovinách. Vhodné je zamyslet se například nad očekávaným přínosem – vědomosti, dovednosti a postoje.

Projektové dny jsou podrobně rozpracovány v třídním vzdělávacím programu každé třídy.

Každý projektový den vyvrcholí společným výstupem pod vedením určeného pedagoga.

Na konci každého EVVO projektu provede zodpovědný pedagog evaluaci projektu.

Příloha č. 2 ke ŠVP PV „Všechno, co potřebuji umět a znát se naučím v přírodě“

Č.j.: 101/2025/MŠ-2

Adaptační program

Jednou z podmínek naplňování cílů předškolního vzdělávání podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání je možnost postupné adaptace nově přijatých dětí na prostředí mateřské školy. Vstup dítěte do mateřské školy patří k významným událostem v životě dítěte i celé rodiny. Záleží na rodičích, zda využijí některé z možností našeho adaptačního programu, neboť oni nejlépe znají své dítě.

Kroky k minimalizaci adaptačních problémů ze strany MŠ:

- potřebné informace mohou rodiče získat v MŠ a na webových stránkách školy
- v měsíci červnu před zahájením nového školního roku škola uspořádá pro rodiče odborně zaměřené setkání s psychologkou na téma : „Adaptace dítěte na MŠ“.
- všechny pracovníce MŠ (pedagogové i provozní personál) mají k dětem, zvláště k nově přijatým, empatický, klidný a trpělivý přístup
- paní učitelky přihlíží vždy k individuálním potřebám každého dítěte a svým profesionálním přístupem jsou připraveny rodičům pomoci, podat potřebné informace, případně poradit, co by pro dítě bylo v rámci snadné adaptace nejvhodnější
- MŠ uspořádá pro nově přijaté děti a jejich rodiče v posledním týdnu v srpnu před zahájením nového školního roku den otevřených dveří - rodiče si budou moci se svými dětmi prohlédnout prostory školy, seznámit se s režimem dne, s personálem, s prací učitelek ve třídách, s nabídkou vzdělávacího programu apod.
- umožňujeme na základě předchozí domluvy nově přichozím dětem 1 – 2 návštěvy školy v režimu prodlužujícího se časového rozpětí podle potřeby.
- návštěva, kdy dítě absolvuje pobyt ve třídě poprvé samo, by neměla být celodenní.

Kroky k minimalizaci adaptačních problémů ze strany rodičů:

- seznámit dítě s tím, kam jde a proč
- vyvarovat se výhrůžek typu: „Počkej, až budeš muset chodit do školky“, „Jestli budeš zlobit,
- půjdeš do školky“ apod.
- rozvrhnout čas tak, aby dítě nebylo stresováno spěchem při příchodu nebo odchodu z MŠ
- na druhou stranu zbytečně neprodlužovat ranní loučení a nevyvolávat v dítěti lítost nad vzájemným odloučením
- dítě si do školky může přinést malou hračku, která mu bude připomínat domácí prostředí
- pokuste se před nástupem dítěte do MŠ upravit dítěti režim dne doma tak, aby si zvyklo na pravidelné ranní vstávání, pravidelné jídlo, vycházky, odpočinek apod.

K čemu by měli rodiče vést dítě před nástupem do mateřské školy, aby mu usnadnili přechod z rodinného, domácího prostředí do MŠ:

- zvládat alespoň částečně sebeobsluhu při svlékání a oblékání, zouvání a obouvání
- sedět po dobu jídla u stolu, používat lžíci, pít z hrnečku
- umývat si ruce a utírat se do ručníku
- chodit po schodech s přidržováním se zábradlí
- snažit se uklízet si po sobě hračky
- reagovat na pokyny (např. počkat, sednout si, přijít...)
- používat toaletu z vlastní iniciativy

Příloha č. 3 ke ŠVP PV „Všechno, co potřebuji umět a znát se naučím v přírodě“

Č.j.: 101/2025/MŠ -3

Prevence a výchova k ochraně osobních údajů

Děti zasluhují zvláštní ochranu osobních údajů, protože si mohou být méně vědomy dotčených rizik, důsledků a záruk a svých práv v souvislosti se zpracováním osobních údajů. Tato zvláštní ochrana se vztahuje zejména na používání osobních údajů dětí pro účely marketingu nebo vytváření osobnostních i uživatelských profilů a shromažďování osobních údajů týkajících se dětí při využívání služeb nabízených přímo dětem. Naším záměrem je průběžně poučovat přiměřenou formou rodiče i děti o nutnosti chránit jejich osobní údaje.

K tomuto účelu využijeme informační a osvětové materiály.

Základní informace o ochraně osobních údajů pro děti

Viz leták ÚOOÚ Osobní údaje - klíč k Tvému soukromí a Já mám práva – brožura Rady Evropy /součástí TVP/

Osobní údaje

Osobní údaje jsou informace, které vypovídají o Tvém soukromí a mohou často prozradit více, než si přeješ!

Osobní a citlivé údaje informují:

- o Tvé osobě
 - o Tvém jméně a příjmení
 - o adrese, kde bydlíš
 - o datu, kdy ses narodil(a)
 - o Tvých zálibách
 - o Tvých vlastnostech a názorech
 - o Tvé rodině
 - o škole, do které chodíš
 - o kroužcích, které navštěvuješ
 - o Tvých kamarádech
 - o Tvém zdraví
 - o Tvé víře a náboženství
- a dalším

Zásady pro práci s osobními údaji

- Neprozrazuj cizím lidem své osobní údaje
- Chraň vlastní soukromí, respektuj soukromí druhých
- Nevíš si rady? Omezuje někdo Tvé soukromí? Porad' se s rodiči nebo ve škole

Ochrana soukromí ve virtuální realitě

- Bez svolení rodičů neposkytuj své osobní údaje.
- Nedomlouvěj si schůzku s někým, koho znáš jen z on-line komunikace.
- Neposílej cizím osobám své fotografie.
- Neodpovídej na vzkazy a dotazy, které v Tobě vyvolávají nepříjemné pocity.
- Nikomu kromě rodičů nedávej hesla ke svému počítači a aplikacím, které používáš.
- Nevěř každé informaci, kterou na internetu získáš.

Mobilní telefony ve škole

Pořizování zvukových a obrazových záznamů osob (učitel, dítě) bez jejich svolení je v rozporu s občanským zákoníkem (§ 84 a § 85).

Příloha č. 4 ke ŠVP PV	
„Všechno, co potřebuji umět a znát se naučím v přírodě“	
Minimální školní preventivní program mateřské školy – příloha ŠVP PV: „Všechno, co potřebuji umět a znát, se naučím v přírodě“	
Č.j.: 101/2025/MŠ-4	Účinnost od: 01. 09. 2023
Zpracováno dne 04. 04. 2023	
Projednáno na pedagogické radě dne 26. 08. 2024	

Obsah

1. Úvod
2. Vytýčení oblastí rizikového chování
3. Cíl preventivního programu
4. Charakteristika školy
5. Analýza současného stavu ve škole
6. Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole
7. Spolupráce s rodiči
8. Vzdělávání pedagogů
9. Metody práce
10. Jednorázové a další aktivity
11. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi
12. Problémové chování dětí a děti postižené traumatickými zážitky
13. Závěr

1. Úvod

Problematika rizikové chování u dětí, ale také téma zdraví a faktory poškozující zdraví (návykové látky - drogy, cigarety, alkohol) se dotýkají i dětí, které navštěvují mateřskou školu. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době předškolního vzdělávání a poskytnout dětem potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku, morální vyspělosti a rozumovým schopnostem.

V tomto věku nepatří děti v MŠ sice k nejohroženější skupině těmito jevy, ale primární prevence zde může mít velký účinek, který se zúročí později, v základním vzdělávání. Naše mateřská škola připravuje a realizuje komplexní program primární prevence rizikového chování za pomoci různých partnerů, spolupracujících v oblasti prevence (především Městská policie Postoloprty, PPP Louny, SPC Žatec, SPC Měcholupy, aj.). Na tvorbě preventivního programu se podílejí všichni učitelé školy.

2. Vytýčení oblastí, které zahrnují rizikové chování

Prevence rizikového chování u dětí v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- poruchy příjmu potravy
- agrese, agresivní chování vůči druhým fyzické i verbální
- alkoholismus, kouření, případně drogová závislost
- nevhodné formy chování (šikanování), vandalismus a další formy nepřijatelného chování
- virtuální drogy (počítače, televize, video)
- intolerance k druhým kvůli jejich odlišnosti
- psychická krize/duševní onemocnění dítěte /duševní zdraví ani nemoc nejsou rizikovým chováním. Jedná se o oblast, která se však velmi úzce prolíná s jeho jednotlivými formami.

Psychické potíže a duševní onemocnění předškolních dětí nejsou o nic méně důležité a měl by jim být věnován stejně významný odborný prostor, nicméně toto období nese svá specifika, jež si zaslouží vlastní pozornost/.

3. Cíl preventivního programu

Mezi základní cíle preventivního programu školy patří:

- zvýšit odolnost dětí vůči rizikovému chování,
- začlenit preventivní vzdělávací působení jako neoddělitelnou součást předškolního vzdělávání a života školy,
- podporovat stabilně zdravý životní styl u dětí,
- zdokonalovat a posilovat psychosociální dovednosti dětí (soběstačnost, seberealizace, sociální a kulturní integrace apod.).

Je nutné analyzovat jedince, konkrétní sociální situaci dítěte. Nabízíme dětem aktivity a programy, kde se mohou uplatnit všechny děti bez rozdílů, seznamujeme je s pestrostí světa, ale také s jeho nástrahami a nebezpečími.

Důraz je kladen na pravdivé zprostředkování zážitků a prožitků, sociální učení, kooperaci dětí. Témata jsou s dětmi vhodně řešena s ohledem na jejich věk, využívány jsou pomůcky, obrazové materiály, příběhy, knížky na dané téma určené pro předškolní vzdělávání.

4. Charakteristika školy

Mateřská škola je otevřena od roku 1970. Škola je příspěvkovou organizací Města Postoloprty. Pavilonová patrová budova školy je umístěna uprostřed bohaté zeleně v centru města.

Od 01. 09. 2014 byla rozhodnutím zřizovatele stanovena kapacita mateřské školy na 110 dětí. Ačkoli je mateřská škola umístěna v městském sídlišti, nedaleká bažantnice s říčkou Chomutovkou, rybníky a zalesněný vrch jsou ideálními místy pro činnosti v přírodě a relaxační vycházky. Děti mohou využívat nedaleké prostory zámecké zahrady a městské sportovní hřiště k pohybovým aktivitám. Lokalita školy vybízí přímo k realizaci prvků environmentální výchovy.

5. Analýza současného stavu ve škole

K posouzení problematiky slouží rozhovory, vyprávění v kruhu učitelů s dětmi, které ukazují na informovanost dětí o rizikovém chování. Téma blíže specifikujeme především s dětmi z věkové kategorie 5-6 let a s dětmi s OŠD, které se současně nenásilně připravují na vstup do vyššího stupně vzdělávání v ZŠ, kde se s danou problematikou mohou postupně setkat šířeji a podrobněji.

V oblasti poruch příjmu potravy učitel zprostředkuje dítěti a rodině zpětnou vazbu o některých jídelních zvyklostech, může pomoci předcházet šikaně pro fyzický vzhled a výkon **doporučit, popř. zprostředkovat kontakt** s psychologem nebo lékařem (nejlépe specializované pracoviště). Opatrně se pouštět do oblasti „zdravé výživy“ a redukce hmotnosti (doporučení mohou být jednostranně, přehnaně interpretována, vést k ortorexii). Učitel je také sám vzorem, stravuje-li se s dětmi.

O šikaně (vzájemném ubližování si, nepěkném chování, porušování pravidel třídy) jsou děti schopny mluvit a s pomocí učitelů, vést diskusi, hovořit o problémech s chováním druhých kamarádů vůči sobě i druhým v komunitním či vítacím kruhu. Děti se postupně učíme takového chování a jednání odmítat a bránit se mu (využití maňásků, scének, příběhů ze života dětí v moderní literatuře).

Téma drog, alkoholu a kouření, je spojováno s nezdravým životním stylem. Děti již poměrně brzy vědí o možných následcích požívání těchto návykových látek. Obecně je však i mezi některými rodiči dětí zjevný vyšší tolerance k požívání alkoholických nápojů a kouření. Někteří rodiče před dětmi kouří, běžně pijí alkoholické nápoje (pivo, víno). Toto zjištění vyplývá z rozhovoru s dětmi.

Téma drog je dětem předškolního věku poměrně vzdálené. Používáme literaturu s postavou chlapce Filipa, který „drogeru“ přemůže (literární řada: „Filipova dobrodružství“).

6. Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole

Garantem programu je ředitelka školy, ve spolupráci se zástupkyní školy. Za koordinaci preventivních aktivit na škole odpovídají jednotliví třídní učitelé ze všech tříd. O programu jsou informováni všichni učitelé, rodiče (na schůzkách).

Třídní učitelé v případě potřeby spolupracují s PPP Louny, SPC Žatec a Měcholupy, s OSPOD při MěÚ Louny. Využit lze i případnou konzultaci se spolupracující psycholožkou PaedDr. Venuší Mirovskou nebo speciálním pedagogem a psychologem Mgr. Evou Ládivou.

7. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou prostřednictvím ředitelky školy informováni o realizaci preventivního programu na škole. Případné problémy s projevy rizikového chování dětí je třeba řešit ve vzájemné spolupráci, kdy se do řešení zapojují především třídní učitelky a rodiče. Rodiče jsou informováni o realizaci preventivních akcí na webových stránkách školy. V případě potřeby mají rodiče možnost využít individuálních konzultací s pedagogy nebo vedením školy.

8. Vzdělávání pedagogů

Pedagogové se v rámci svých možností a zájmu zúčastní aktivit zaměřených na protidrogovou prevenci a prevenci rizikového chování, pokud je daná problematika nabízena i učitelům z mateřských škol.

9. Vzdělávací metody uplatňované v MŠ

V MŠ učitelé využívají především sociální a prožitkové učení, využívají se běžné, denní situace, které se odehrávají v MŠ. Použité metody vzdělávání v oblasti prevence by měly být pestré, založené na vlastní aktivitě dětí a zapojující do činnosti všechny učitele školy.

Některé používané metody:

- vyprávění
- četba s porozuměním textu
- sociální hry, dramatizující hry, hry s pravidly
- kooperativní hry

U dětí je především kladen důraz na zdravý životní styl obecně, péči o zdraví, podpora zdraví, zdravou životosprávu. Děti jsou upozorněny na nebezpečí kouření a používání alkoholických nápojů. Děti jsou informovány o možném zneužívání léků a orientačně o jiných drogách. Zdůrazněny jsou i přátelské vztahy mezi dětmi, schopnost pomáhat si, vnímat pozitivně odlišnosti druhých dětí a dospělých, být empatický k druhým.

Nepřípustné jsou metody tzv. „neúčinné primární prevence“. Jedná se např. o zastrašování a triviální přístup k problematice („prostě řekni ne“), potlačení diskuse s dětmi apod.

10. Jednorázové a další aktivity

Téma prevence je s dětmi řešeno v průběhu školního roku opakovaně, a to formou vhodné vzdělávací nabídky (vyprávění, četba, porozumění textu, scénky s maňásky s emocemi). Děti se na začátku školního roku spolupodílejí na tvorbě pravidel chování a jednání v MŠ.

Jednorázové akce představují především akce s partnery školy.

11. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

Oblast školství, zřizovatel

- pedagogicko - psychologická poradna, SPC, spolupracující psycholog
- vzdělávání pedagogů, kteří realizují preventivní aktivity ve škole, odborná práce s dětmi ohroženými rizikovým chováním

Oblast zdravotnictví

- lékař pro děti a dorost

Oblast sociálních věcí

- sociální odbor, kurátoři (OSPOD při MěÚ Louny)

Policie ČR, Městská policie

- preventivní programy pro děti v MŠ
 - účast policistů na akcích školy

Ostatní

- preventivní programy zaměřené na zdravý životní styl, vztahy mezi dětmi a prevence šikany, společenské chování, prevence návykových látek, podpora zdraví a zdravého životního stylu.

Škola nemá školního metodika prevence.

Ředitelka školy zodpovídá za prevenci a za řešení zjištěných rizikových forem chování dětí, současně vytváří podmínky pro předcházení rozvoje rizikového chování.

Třídní učitelky se aktivně zapojují do realizace preventivního programu, motivují děti k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se Školním řádem a dbají na jejich dodržování v každodenním životě třídy. Třídní učitelky také podporují rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi dětmi ve třídě. Třídní učitelky rovněž mají základní přehled o osobních zvláštěnostech dětí a o jejich rodinném zázemí. Prevence rizikového chování je u dětí uplatňována komplexně.

Úkolem pedagoga není dané potíže diagnostikovat či léčit. Jeho role spočívá zejména ve zprostředkování kontaktu s rodiči a poté případně s příslušnými odborníky. Při zachování důvěrnosti údajů může pedagog probrat situaci dítěte s kolegy, ideálně s poradenským pracovištěm.

Rodičům pedagog v případě potřeby doporučí kontaktování odborného pracoviště – pedagogicko-psychologické poradny, psychologické nebo psychiatrické ambulance. Škola rodičům nabídne spolupráci. Pro dítě v psychické krizi či v době počínajícího duševního onemocnění je vedle poskytnutí včasné intervence zásadní také podpůrné a přijímající prostředí, které by měla škola spolu s rodinou a odbornými institucemi spoluvytvářet. Samozřejmou součástí této podpory je i samotná podpora rodičů/zákonných zástupců - i pro ně je toto období složité, plné změn a hledání nových cest nejen v přístupu ke svému dítěti. Součástí léčby bývá nezřídka farmakoterapie. Je dobré mít na paměti, že medikace může mít vliv na každodenní fungování dětí jak pozitivním, tak negativním směrem. V případě odmítavého či nespolupracujícího postoje rodičů (kdy je důvodem např. strach ze stigmatizace rodiny) se může pedagog obrátit na psychologa spádové pedagogicko-psychologické poradny s žádostí o metodickou podporu pro práci s daným dítětem, a to i proti vůli rodičů. Zároveň, pokud se jedná o ohrožení zdraví či života dítěte, je na místě kontaktovat OSPOD (Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. V případě bezprostředního ohrožení zdraví dítěte či jeho okolí je na místě volat rychlou záchrannou službu.

12. Problémové chování dětí a děti postižené traumatickými zážitky

V prevenci proti problémovému chování (šikaně) postupuje škola aktivním každodenním přístupem k dětem (uplatnění pravidel, pravidla vyvěšena s obrázky ve třídě, komunitní kruh s kontaktem). Jsou podporovány vzájemné pozitivní, přátelské kontakty mezi dětmi při všech činnostech, učitelé i ostatní zaměstnanci školy jsou dětem příkladem. Případné problémy řeší ihned, ovšem citlivě, třídní učitelky s dětmi. Pokud je problém hlubší, přizvou k jednání rodiče dítěte, v dalším stupni i ředitelku školy. V případě vážných problémů s chováním dítěte (napadání druhých dětí slovně a fyzicky bez důvodu apod.) MŠ doporučí návštěvu odborníka v PPP, SPC, případně vedení výchovy dítěte s pomocí sociálního pracovníka z MěÚ OSPOD Louny.

Při ochraně dětí před šikanou využívají učitelé doporučení z „Metodického pokynu ministryně MŠMT ČR k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízení“.

V případě dětí v MŠ se postupuje dle čl. 7:

- výskyt šikany se v MŠ může projevit formou prvků šikany, jedná se spíše o zárodky tohoto rizikového chování
- MŠ zabezpečuje minimální požadavky na ochranu dětí před šikanou
- v případě výskytu projevů chování, které se mohou projevovat jako šikana, zvolí třídní učitelka (učitelky) vhodný způsob nápravy (rozhovor s dítětem, které ubližuje s návrhem sociálně žádoucích projevů chování a s oceněním zlepšení chování dítěte, pokud je to možné, zavedení ochranného režimu oběti – nastavení důslednějšího a přísnějšího dohledu nad dětmi, v případě komplikovaných a složitějších případů je možno i útočníka a oběť oddělit, není vhodná konfrontace agresora s obětí, práce se skupinou dětí – využití intervenčních programů, které zobrazují žádoucí vzory chování, zařazování činností zaměřených na podporu a spolupráci, v rámci rozhovoru s dětmi „vnímat“ pocity toho, komu je ubližováno, rozhovor se zákonnými zástupci dítěte agresora – proběhne až v případě, kdy je situace zmapovaná, důležitá je snaha získat rodiče pro spolupráci, je vhodné zapojit mediátora (třetí osobu, mimo MŠ, např. pracovníka OSPOD, spolupracujícího psychologa apod.), rozhovor rodičů oběti s rodiči agresora je velmi rizikový a nedoporučuje se.

MŠ může zvolit kombinaci výše uvedených metod. Doporučuje se, v případě vážnějších projevů šikany, přizvat k pomoci nezávislého odborníka (např. psycholožku apod.). Nezávislý odborník by měl vést rozhovor se zákonnými zástupci agresora.

Při ochraně dětí před psychickou krizí a duševním onemocněním dítěte vydalo MŠMT dokument č.j.: 21291/2010-28 - Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže.

Preventivní program současně napomáhá efektivní specifické primární prevenci a k rozpoznání a zajištění pomoci včasné intervence nebo krizové intervence, kdy se dítě ocitne v nepříznivé rodinné situaci způsobené:

- traumatickými zážitky (např. domácí násilí, násilné chování, týrání a zneužívání, šikanování apod.)
- ohrožením výchovy dítěte.

V tomto případě jsou všichni učitelé povinni situaci s pomocí ředitelky a kompetentních orgánů řešit (OSPOD, Policie ČR).

Tento program slouží k vytvoření bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí ve škole, zaměřuje se především na prevenci problémového chování a ukazuje postupy řešení tohoto chování. Je určen všem učitelům školy, dále pak nepedagogickým zaměstnancům, rodičům a dětem. Tento program je nedílnou součástí ŠVP PV.

13. Závěr

Minimální preventivní program školy je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu a rovněž předškolního vzdělávání dětí po celou dobu docházky do MŠ, která je od 1. 1. 2017 pro děti v nejstarší věkové skupině povinná. Účastní se ho učitelé, zaměstnanci školy, děti, rodiče, partneři a odborníci. V rámci preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence rizikového chování s vytvářením a posilováním sociálních dovedností. Nutné je preferovat přístupy zaměřené na oblast zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Program bere zřetel na věk a osobní charakteristiky jednotlivých dětí. Program má smysl jedině tehdy, když všichni zúčastnění budou vidět smysluplnost své práce. Tohoto chceme dosáhnout dobrou a pravdivou informovaností, ochotou vyslechnout druhého a nalezením správné cesty v případě pomoci.

Platnost programu – do vzniku nových skutečností či právních změn. Poté bude program aktualizován.

Preventivní program - školní neúspěšnost

Příloha č. 5 ke ŠVP PV „Všechno, co potřebuji umět a znát se naučím v přírodě“

Č.j.: 101/2025/MŠ-5

1. Charakteristika školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je z hlediska pedagogicko-psychologického a socio-pedagogického chápána jako selhávání nezletilého v podmínkách školního edukačního programu nejen špatným prospěchem, ale také vytvářením negativních psychických postojů a emočních stavů ve vztahu k vlastnímu učení, ke vzdělávání, k učitelům a obecně ke škole. Jedná se o vytváření negativních psychických postojů a emočních stavů k vlastnímu učení, vzdělávání, učitelům a škole obecně. Bývá důsledkem nevyváženosti ve vývoji osobnosti dítěte, v jejich výkonnosti, motivaci, volných vlastnostech a v neposlední řadě také v rodinném prostředí. Neúspěch je téměř vždy způsoben souborem mnoha příčin, které je třeba včas rozkrýt a přijmout účinná opatření směřujících k nápravě. Podpora školního úspěchu vychází zejména z atmosféry školy, ve které je podporováno učení každého dítěte, tedy dobrými mezilidskými vztahy jak mezi dětmi, tak mezi dětmi, pedagogy a ostatními zaměstnanci školy.

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění a jejím cílem je vyhledávání potencionálně neúspěšných dětí a vytváření podmínek ke zlepšení jejich školní úspěšnosti.

§ 7 (3) Škola zpracovává a uskutečňuje program poradenských služeb ve škole, který zahrnuje popis a vymezení rozsahu činností pedagogických pracovníků uvedených v odstavci 1, **preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti**, šikaně a dalším projevům rizikového chování.

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Strategie reaguje také na kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání České školní inspekce pro školní rok 2022/2023:

5. Vzdělávací výsledky dětí

5.4 Škola sleduje a vyhodnocuje úspěšnost dětí v průběhu vzdělávání a aktivně s výsledky pracuje v zájmu zkvalitnění vzdělávání.

Popis kritéria

Škola efektivně **vyhodnocuje úspěšnost dětí** v průběhu a ukončování jejich vzdělávání na všech úrovních řízení pedagogického procesu, umí doložit procesy a výsledky tohoto hodnocení **a dokáže zpracovat opatření, která vedou ke zkvalitňování procesu hodnocení úspěšnosti dětí**. S výsledky hodnocení cíleně pracují pedagogové i vedení školy, **jejich činnosti a opatření zkvalitňují vzdělávání dětí a snižují jejich neúspěšnost**.

2. Faktory školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vymezena řadou faktorů, především osobností a zdravotním stavem nezletilého, dále rodinným a mimoškolním prostředím a výchovně vzdělávacím procesem ve škole.

Při řešení školní neúspěšnosti je nezbytná spolupráce školy, dalších odborníků, rodiny a samotného dítěte.

Jedná se o tyto faktory:

- osobnost dítěte - snížená inteligence, poruchy učení, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži,
- poruchy chování, poruchy autistického spektra
- zdravotní problémy dítěte - dlouhodobá absence,
- vysoká absence,
- změna ŠVP v důsledku přestěhování, přechodu na jinou školu,
- nepodnětné rodinné prostředí, střídavá péče,
- rodinné prostředí s nezájmem o školu a školní dění, nezájem rodičů o spolupráci se školou,
- nadměrně ochranné rodinné prostředí,
- dítě ohrožené sociálně nežádoucími jevy (zhoršená rodinná situace, šikana, domácí násilí, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole, ve třídě, ve vztahu s učitelem), ohrožení sociálně patologickými jevy,
- dítě – cizinec.

3. Doprovodné projevy při školní neúspěšnosti

- neurotické příznaky – bolesti hlavy, břicha, nechutenství, zvracení, tiky, školní fobie,
- poruchy chování – zvýšená absence nebo celková absence
- obranné mechanismy – ztráta motivace, pocit méněcennosti, fantazie, regrese.

4. Přecházení školní neúspěšnosti

- klást na dítě přiměřené nároky,
- dbát na jeho pravidelnou docházku do školy, důsledně kontrolovat splnění zadaných úkolů,
- zdůrazňovat jeho pozitivní stránky,
- oceňovat jeho jedinečnost,
- umožňovat dětem vyslovovat vlastní názory,
- podporovat aktivitu dětí, dát mu příležitost zažít úspěch,
- motivovat děti, rozebírat s ním jeho úspěchy,
- vyhýbat se negativnímu srovnávání,
- věnovat pozornost rodinnému zázemí dítěte

5. Pravidla pro řešení školní neúspěšnosti

Včasné podchycení potíží dítěte, v případě trvalé neúspěšnosti informujeme rodiče dítěte.

Podle závažnosti problému učitelky kontaktují rodiče, nabídnou osobní jednání. O jednáních se vedou písemné záznamy, které vždy obsahují doporučení školy vůči rodičům a postoj rodičů k nim (vyšetření v PPP, SPC apod.).

Je uplatňován dvoustupňový model péče

1. Individuální pomoc učitelky, asistenta
2. Zapojení školského poradenského zařízení (PPP/SPC).

Základem účinného řešení školní neúspěšnosti je správné rozpoznání příčin, viz výše uvedené faktory.

Na základě této diagnostiky se stanoví možná opatření:

- zvýšená motivace dítěte k učení – důraz na pozitivní hodnocení, stanovení přiměřeného rozsahu učiva, podpůrné pomůcky (přehledy), využití pomoci ostatních dětí
- zajišťování vhodných pomůcek
- individuální přístup (PLPP, spolupráce s PPP, SPC),
- pomoc při začleňování dítěte do třídního kolektivu,
- stanovení přiměřeného rozsahu učiva,
- sestavení plánu pedagogické podpory,
- zvýšená práce pedagogů s kolektivem třídy, náprava narušeného klimatu třídy,
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- včasné informování rodičů o negativních změnách u dítěte
- u dětí, jejichž neúspěšnost souvisí spíše se sociálním znevýhodněním, konzultovat situaci s OSPOD.

Škola průběžně vyhodnocuje úspěšnost těchto opatření, dlouhodobě sleduje děti s riziky neúspěšnosti, poskytuje jim pomoc k jejímu překonání, zohledňuje vnější prostředí ovlivňující výsledky dětí, přijímá případná opatření k zamezení rizikového chování.

Na jednání pedagogických rad je vyhodnocována situace vzdělávání dětí ohrožených školní neúspěšností.

Škola si v prevenci stanovuje dlouhodobé cíle

- vytváření kvalitního prostředí ve třídách a škole,
- trvalé sledování a vyhodnocování této problematiky, poskytování informací o úspěšných i neúspěšných řešeních,
- v rámci DVPP rozvíjet klíčové dovednosti pedagogů pro tuto oblast,
- je poskytována nabídka pomoci pro děti, které potřebují řešit subjektivně náročné životní situace,
- vedení školy vytváří a aktualizuje strategii prevence školní neúspěšnosti, seznamuje s ní pedagogy školy a vyhodnocuje její účinnost.

V Postoloprtech dne 13. 08. 2025

Projednáno na pedagogické radě dne 25. 08. 2025

Bc. Petra Třasoňová
ředitelka školy